

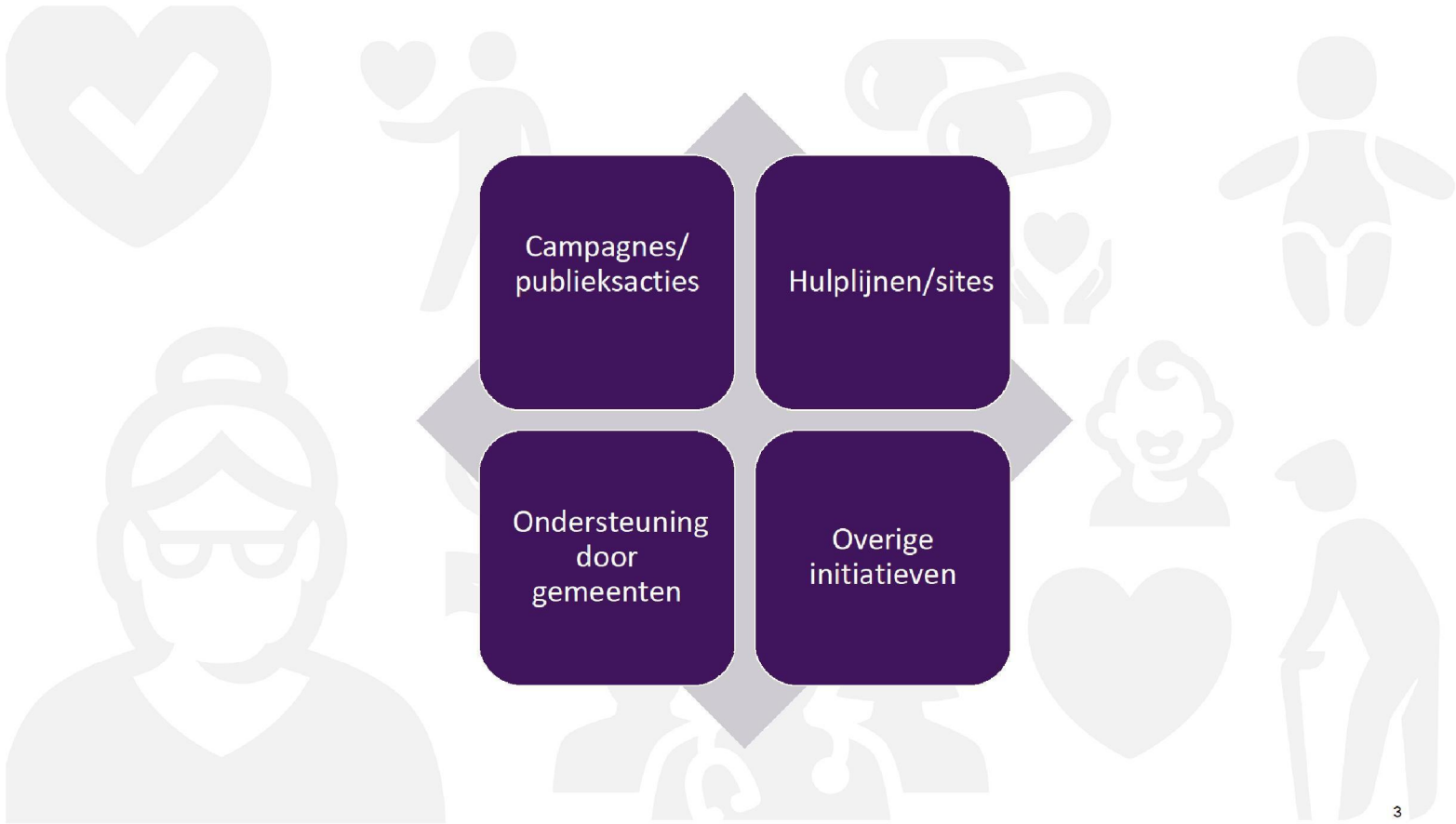
UNIVERSITEIT
LEUVEN

Ondersteuning i.k.v. sociale impact Corona

De maatregelen zijn voor veel mensen zeer beperkend en met name voor kwetsbare en jongeren.

De mentale druk op de hele samenleving neemt toe door de maatregelen die nodig zijn. Er zijn groepen mensen waarbij de druk hoog oploopt: bij kwetsbare groepen en de jongeren. In deze coronatijd kampen kwetsbaren en jongeren vaker met mentale gezondheidsproblemen zoals angst, somberheid en stress. Het verlies van perspectief heeft op deze groep grotere gevolgen.

Er zijn tal van programma's, acties en initiatieven, zowel landelijk als lokaal die mensen, zowel kwetsbaar als vitaal, jongeren en ouderen ondersteuning bieden

Campagnes/publieksacties

- **Eén tegen eenzaamheid (VWS)**- oproep 'een klein gebaar kan het verschil maken' (TV commercial, social media, radio), website met goede vb/inspiratie, netwerk van gemeenten en publiek/private partijen met grote actiebereidheid
- **#eenkleingebaar** – een kerstactie met vrijwilligersorganisaties met social wall voor verzameling en inspiratie (2 mln euro)
- **Aandacht voor Elkaar (VenJ)**- een platform vanuit NCTV met verhalen over beleving en goede voorbeelden van 'aandacht voor elkaar'
- **NietAlleen**- een tv-commercial, platform en hulplijn vanuit christelijke organisaties
- **Quarantaine ondersteuningsgids**- bundeling van praktische en mentale steun, verspreidt via o.a. GGD met 'quarantaine coaches' van het Rode Kruis
- De **WALHELLEp lijn**, een luister- en chatlijn vóór en dóór jongeren. Jongeren krijgen daarbij steun van medewerkers van professionele luisterlijnen én jeugdzorgprofessionals
- **113 Zelfmoordpreventie**: 24/7 bereikbaar (uitbreiding capaciteit, VWS)

Hulplijnen/platforms (en FAQ's)

- Steunpunt Coronazorgen (VWS)
- De landelijke luisterlijn (VWS financiert), 27.000 gesprekken per maand, over : Invulling van de dag, Relaties, Corona, Geestelijke gezondheid, Lichamelijke gezondheid
- Rode Kruis (VWS financiert)
- NietAlleen hulplijn
- Mantelzorglijn
- NLvoorElkaar (vraag/aanbod platform)
- Vilans: informatievoorziening voor groepen die verhoogd kwetsbaar zijn.

Zie sheet 11 voor overzicht van veel gestelde vragen

Ondersteuning door gemeenten

- Quarantaine ondersteuning (bijv. boodschappen) (4 mln euro in 2020)
- Lokale 'coronateams' en lokale 'corona hulplijnen'
- Lokale 'coalities tegen eenzaamheid'
- Zie ook motie Asscher (sheet xx)
- Meerkostenregeling om continuïteit van ondersteuning en zorg te garanderen

Overige (niet eenmalige)initiatieven

- **Nationale Coalitie tegen eenzaamheid** bevat 140 organisaties die nu in Corona-tijd actie(s) inzetten om steun te bieden. Voorbeelden worden verzameld op www.eentegeneenzaamheid.nl/eenkleingebaar Denk bv aan: Resto van Harte, Stichting Oopoeh, InjeUppie aan de lijn, Met je Hart, Footballmemories, Oma's Post, Rijksmuseum, Oud Geleerd Jong Gedaan. Activiteiten zijn o.a. kaarten versturen, hond uitlaten, eten rondbrengen, telefoongesprekken, online colleges door studentenetc.
- **OranjeFonds** financiert en ondersteunt initiatieven tegen eenzaamheid
- **Rode Kruis** zet **Coronahelpers/quarantaine coaches** lokaal in
-

Mentaal welzijn

- Er ligt een **advies voor vanuit DGSC-19 en een interdepartementale werkgroep (VWS, BZK, SZW en sinds kort de VNG, voortrekker is DGSC-19 vanuit JenV)**.
- De werkgroep focust zich op wat er – naast lopend beleid – extra kan worden gedaan om extra ondersteuning te bieden aan verschillende kwetsbare groepen (mentaal kwetsbare jongeren, personen met ggz-problematiek of zij die dit ontwikkelen, dak- en thuislozen, mensen met een licht verstandelijke beperking en eenzame ouderen).
- Momenteel wordt onderzocht of via een “maatschappelijk steunpakket” een extra financiële impuls gegeven kan worden aan in ieder geval gemeenten t.b.v. (aanvullende) maatschappelijke ondersteuning van kwetsbare personen. Hiermee kunnen bestaande en nieuwe initiatieven op lokaal niveau worden opgestart, uitgebreid of geïntensiveerd. Het is het meest uitvoerbaar om aan te sluiten bij bestaande financiële stromen.

GGZ

- 'Praat erover'- een radiocampagne om de mentale gevolgen van corona bespreekbaar te maken. Met tips en hulplijnen op Rijksoverheid.nl
- Jongerencampagne ism Glamour, VICE, FunX en SLAM! Met tips om mentaal en fysiek fit te blijven ten tijde van lockdown
- Social aanwezigheid op 'Hey het is oké Instagram' met social posts, tips en webcare.
- Lotgenotencontact via MIND en ondersteuning via patientengroepen

- Studentensport Nederland (SSN) heeft ons benaderd met de vraag om iets te doen tegen eenzaamheid onder hun studenten. Er zijn uitingen ontwikkeld voor Facebook en Instagram met beeldmateriaal, waarin studenten aangeven wat zij doen om eenzaamheid in hun omgeving te voorkomen onder de hashtag #eenkleingebaar.

Motie Asscher

Uitvoering Motie Asscher: Op woensdag 16 december 2020 gesprek met ruim 250 deelnemers uit meer dan 100 gemeenten via een interactieve live-stream rondom het thema "Sociale ondersteuning kwetsbare doelgroepen". Er was een ruime vertegenwoordiging van wethouders, directeuren en beleidsmedewerkers van gemeenten en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en cliëntenorganisaties.

Doel van de bijeenkomst was het uitwisselen van mooie, inspirerende initiatieven van sociale ondersteuning aan kwetsbare groepen in coronatijd. Met deze uitwisseling werd uitvoering gegeven aan de motie Asscher die de regering oproep samen met gemeenten te bezien hoe kwetsbare groepen bereikt en ondersteund kunnen worden tijdens deze coronaperiode. Kwetsbare groepen die centraal stonden waren ouderen, dak- en thuislozen, ggz cliënten, mensen met een beperking, kwetsbare jongeren, mensen met een migratie-achtergrond en andere kwetsbare groepen. Hierbij lag de focus op (1) praktische hulp bij quarantaine, (2) zingeving en eenzaamheid, (3) communicatie in begrijpelijke taal en (4) inzet van burgerinitiatieven en vrijwilligers.

Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 25 295, nr. 700

Bijgevoegd als bijlage lijst aan verzamelde initiatieven.

Inspirerende initiatieven

- **Quarantainehulp VoorElkaar Amsterdam:** Samenwerking tussen de gemeente, de GGD en een samenwerkingsverband van welzijnspartijen.

Bij het BCO-gesprek door de GGD rondom een positieve corona uitslag komen vaak hulpvragen langs van inwoners die in quarantaine moeten. Dat levert allerlei (praktische) problemen op rondom boodschappen doen, het uitlaten van de hond en andere praktische zaken. Inwoners krijgen tijdens het gesprek met de GGD direct een hulpaanbod vanuit de welzijnspartijen om te ondersteunen bij de meest praktische vragen tijdens de quarantaine.

- **Burens bewaarblik:** Dit is gericht op kwetsbare ouderen die nog zelfstandig wonen. Het is een soort koekblik dat door een vaste vrijwilliger aan een oudere wordt uitgereikt die een extra steuntje nodig heeft. Het blik bevat relevante informatie en tips om tijdens Corona toch op een leuke manier dingen te kunnen doen, hulp te vragen wanneer nodig en in contact te blijven. Iedere maand (tot april 2021) komt er een vrijwilliger langs die een praatje maakt en een extra aanvulling heeft voor in het bewaarblik.
- **Communicatie in Coronatijd:** Dit is een thema dat breed leeft in Nederland. Er zijn veel nieuwe vormen ontstaan om in contact te blijven met kwetsbare doelgroepen. Niet zelden gaat het om digitale initiatieven. Gemeenten en sociale partners benaderen, naast bestaande doelgroepen, hele nieuwe doelgroepen met bijvoorbeeld laagdrempelige corona-informatie. Bijvoorbeeld voor mensen die communicatief extra kwetsbaar zijn vanwege taalachterstand.

Veel gestelde vragen bij hulplijnen

NRK Hulplijn

De 5 meest gestelde vragen

1. Eenzaamheid, praatje nodig, begint met verkapte vraag zoals wat zijn nu de coronaregels, als 'ingang' om daarna te durven praten over eenzaamheid
2. Mensen met vragen met betrekking tot regels rondom testen, quarantaine (wanneer precies en hoe), wat als uit buitenland kom?
3. Hulp nodig bij boodschappen halen
4. Verergering normale, dagelijkse problemen door coronamaatregelen
5. Er helemaal doorheen door de coronamaatregelen

Tevens komt voor:

- mensen die moeite hebben met het digitaliseren van de samenleving, veel communicatie is digitaal, als je geen computer of smartphone hebt is dat een probleem, vanwege de lockdown zijn alternatieven lastig te vinden (bijv. buurthuizen of bibliotheken gesloten).
- avondklok – vorige week na de aankondiging dat deze mogelijk zou worden ingevoerd kwamen er vragen over hoe gaat dat, wat kan ik dan nog wel? vanaf zaterdag waren de regels blijkbaar voldoende duidelijk en zijn er niet tot nauwelijks vragen over, enkele keer over werkgeversverklaring (hoe dat zit en of wij die voor iemand kunnen printen bijv.)

NRK whatsapplijn voor anderstaligen:

Voornaamste vraag is: hoe wordt er omgegaan met mijn gegevens wanneer ik getest/gevaccineerd wordt en loop ik nu niet gevaar om gevonden te worden? Het gaat dan veelal om ongedocumenteerden die bang zijn dat 'de overheid' hen via deze weg alsnog vinden kan.

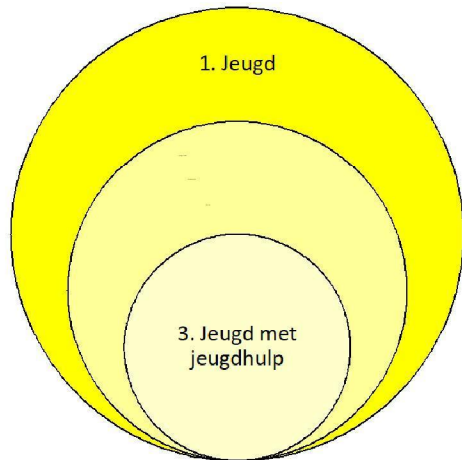
NietAlleen lijn

- Inforvraag over Corona --> hierbij wordt doorverwezen naar Coronalijn/GGD
- "Gewoon" even willen bellen (en spuien over bv de reischoppers of de coronamaatregelen)
- Informatieve vragen over #Nietalleen

De NietAlleen lijn maakt ook koppelingen met lokale initiatieven:

1. luisterend oor / behoefte aan een praatje
2. hulp bij boodschappen (want vaak digitaal niet vaardig)
3. aanspraak / iets ondernemen met een ander

Jeugd

Dit is een eerste aanzet voor overzicht op inspanningen rond jeugd en corona:

(versie 22 januari 2021)

Daarbij geordend naar 3 aandachtgebieden:

- 1. Alle jeugdigen:** Voor alle jongeren nu een lastige tijd. Meer jongeren ervaren een gevoel van eenzaamheid, verveling of zelfs angst. We vinden het belangrijk om alle jongeren perspectief te bieden en hen op een goede manier te informeren over wat wel én niet kan. Lopende initiatieven:
- 2. Jeugd met kwetsbare positie:** Sommige kinderen/jongeren bevinden zich in een kwetsbare positie. Hier moeten we extra oog voor houden. Redenen hiervoor kunnen diverse zijn. Denk bijvoorbeeld aan opgroeien in armoede of onstabiele gezinssituaties. Daarom zetten we in op:
- 3. Jeugd met jeugdhulp:** Tot slot hebben we kinderen/jongeren die te maken hebben met psychische klachten of daarmee te maken hebben gehad en nu terugvallen. En kinderen met een beperking en/of kwetsbare gezondheid.

Lopende initiatieven tbv alle jeugdigen

Waarvoor?	Wat?	Wie?
Onderwijs en opvang	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: scholen en kinderopvang zo veel mogelijk open houden/zo snel mogelijk weer open. • Oproep aan PO: houdt zicht op alle leerlingen en zorg voor regelmatig contact tussen school, alle leerlingen en hun ouders. • VO: uitzondering op afstandsonderwijs voor het geven van fysiek onderwijs aan examenleerlingen, het afnemen van schoolexamens in voorexamenklassen en leerlingen die beroepsgerichte vakken volgen. • € 282 om leerachterstanden te voorkomen en te bestrijden, hiermee zijn alle aanvragen van scholen en instellingen gehonoreerd; • €210 om extra hulp in te zetten binnen de school, bijvoorbeeld leraren, onderwijsassistenten maar ook ondersteunend personeel voor noodopvang of ter ontzorging van leraren in deze uitdagende tijd. • €25 miljoen om schoolbesturen in staat te stellen om devices aan te schaffen voor leerlingen die hier nog geen beschikking over hadden. Uitlevering van de 60.000 devices van de laatste tranche (t.w.v. € 15 miljoen) vindt thans plaats; • € 360 miljoen om scholen en gemeenten te ondersteunen bij de investeringen die zij moeten doen om de ventilatie in schoolgebouwen op orde te brengen. • Voor hulp en advies op het gebied van onderwijs in tijden van corona blijft lesopafstand.nl het startpunt, hier zetten de raden, Kennisnet en andere sociale partners in het onderwijs zich onverminderd voor in. 	<ul style="list-style-type: none"> • Allen • Kabinet • Kabinet • OCW • OCW • OCW • OCW • VO/PO-Raden
Sport	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: zo veel mogelijk ruimte in de coronaregels om sport- en andere jeugdactiviteiten door te laten gaan 	
Jeugdigen (en ouders) op een goede manier informeren over wat wel én niet kan	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: Positieve insteek, gericht op oplossingen en concreet handelingsperspectief. • www.nji.nl/coronavirus • In campagne Alleen samen ... extra aandacht voor mentale gezondheid jongeren 'wat kun je zelf doen' o.a. via spots op FunX en andere media 	<ul style="list-style-type: none"> • NJi • AZ
Perspectief bieden / zinvolle tijdsbesteding	<p>Jeugd pakket a 58,5 miljoen beschikbaar gesteld om jongeren perspectief te bieden in coronatijd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40 miljoen naar gemeenten om voor jongeren én jongvolwassenen activiteiten en ontmoetingen te faciliteren binnen de geldende beperkingen (tot 21 april). Delen goede voorbeelden gemeenten. <ul style="list-style-type: none"> ➢ <i>Wintergames en voorjaargames</i> • 15 miljoen via Maatschappelijke Diensttijd voor lokale activiteiten voor en door jongeren • 3,5 miljoen voor mentale weerbaarheid (zie hieronder) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kabinet • Gemeenten ➢ <i>jongerenwerk, Cruyff, Krajicek</i> • VWS • VWS

Lopende initiatieven tbv jeugdigen met kwetsbare positie

Waar toe?	Wat?	Wie?
Hulp aan kinderen en jongeren om mentale klachten/eenzaamheid tegen te gaan	<p>Inzet: voorkomen dat jongeren (ernstige) psychische klachten ontwikkelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage aan Kindertelefoon ivm uitbreiding capaciteit • Ondersteuning JoinUs voor bestrijding eenzaamheid bij jongeren ivm vergroten capaciteit • Bijdrage via ZonMW aan openstelling Grow-It app in 2^e lockdown en in heel Nederland • 3,5 miljoen jeugdpakket gericht op laagdrempelige (digitale) hulp, zsm in 2021 nader in te vullen. Specifiek aandacht daarbij voor studenten en de kanalen die zij gebruiken. En in samenspraak met jongeren zelf prioriteren. • Onder de aandacht brengen van alle luisterlijnen en Corona Steunpunt • Intensiveren inzet jongerenwerkers • Handreiking MIND, VNG en Valente over heropening algemene voorzieningen (zelfregiecentra, inloophuizen, buurthuizen en soortgelijke voorzieningen) 	<ul style="list-style-type: none"> • VWS • Allen • SWN • MIND, VNG, Valente
Onderwijs en opvang	<ul style="list-style-type: none"> • vso en het pro: fysiek onderwijs is de norm aangezien merendeel leerlingen praktijkgericht onderwijs volgt en/of zit in een kwetsbare positie zit. • Noodopvang voor kinderen die zich in een kwetsbare positie bevinden en voor kinderen van ouders/verzorgers waarvan er minimaal één een cruciaal beroep uitoefent. • Oproep aan scholen: houdt zicht op alle leerlingen en zorg voor regelmatig contact tussen school, alle leerlingen en hun ouders. 	<ul style="list-style-type: none"> • OCW • Gemeenten • Kabinet
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Oproep aan scholen: als vermoeden is van een acuut of structureel zorgelijke situatie, overleg dan met jeugdhulpaanbieders, Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en/of Gecertificeerde Instellingen. • Chatfunctie VT 	<ul style="list-style-type: none"> • PO/VO-raad • VT
Jeugdigen (en ouders) op een goede manier informeren over wat wel én niet kan	<ul style="list-style-type: none"> • www.nji.nl/coronavirus • Voor mensen met kwetsbare gezondheid of aandoening: nog invullen 	<ul style="list-style-type: none"> • NJi

Lopende initiatieven tbv jeugdigen met jeugdhulp

Waarvoor?	Wat?	Wie?
Hulp, zorg en ondersteuning gaat door	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: Sinds 15 december 2020 geldt een verbod op de uitoefening van contactberoepen. Hierbij geldt een uitzondering voor medische contactberoepen, waarbij verwezen wordt naar zorg in de zin van de Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg, Wet maatschappelijke ondersteuning of Jeugdwet. • Met alle partijen (VNG, NL GGZ, beroepsverenigingen, VWS) onderschreven dat zorgprofessionals moeten kunnen doen wat nodig is, en dat voor zware/acute zorg professional niet gehinderd mogen worden door budgetplafonds en administratieve vertragingen. • Elke grote instelling heeft een account houdende gemeente die naar andere gemeenten acteert bij risico's van discontinuïteit. De VNG en de Nederlandse GGZ hebben GGZ-instellingen opgeroepen om, indien zij knelpunten ervaren, contact op te nemen met account houdende gemeente zodat deze knelpunten onmiddellijk weggenomen konden worden. Uit reacties blijkt dat dat instellingen en gemeenten constructief in gesprek zijn gegaan om oplossingen te zoeken. De VNG en de Nederlandse GGZ blijven nagaan of er zich ergens knelpunten voor doen. • Er is door de gezamenlijke aanbieders een app ontwikkeld waar 24/7 gezien kan worden waar er crisisbedden beschikbaar zijn. Jeugdigen uit heel het land maken gebruik van deze bedden in het geval van acute psychische nood, ze hebben dus een landelijke functie. • Siilo app waarin behandelaren voor eetstoornissen snel met elkaar kunnen communiceren over beschikbare plekken voor casuïstiek. • Op dit moment wordt een consultatielijn ingericht die professionals uit de eerste lijn kan ondersteunen in het herkennen en binnen de mogelijkheden behandelen van kinderen met eetstoornissen. Doel is voorkomen van escalerende problematiek door sneller te signaleren en ondersteunen. • Initiatieven gestart gericht op kinderen en naasten, die moeten wachten op behandeling, maar wel behoefte hebben aan informatie over wat ze zelf al kunnen doen. In deze initiatieven worden ervaringsdeskundige professionals ingezet. Voorbeelden hiervan zien we onder andere bij de Ouder- en Kindteams in Amsterdam, ISA power en Stichting JJ. 	<ul style="list-style-type: none"> • VWS
Dagbesteding en dagbehandeling	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: gaat zoveel mogelijk door. 	<ul style="list-style-type: none"> • BGZJ
Bezoekregelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet: ouders en kinderen moeten elkaar kunnen blijven ontmoeten. 	<ul style="list-style-type: none"> • BGZJ

Governance jongeren perspectief bieden (versie 17 nov)

